

การบริหารการพัฒนาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

โดย

นายนพ ศรีบุญนาค

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาพัฒนบริหารศาสตรดุษฎีบัณฑิต
(การบริหารการพัฒนา)

คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
มิถุนายน 2540

คณะรัฐประศาสนศาสตร์
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
วิทยานิพนธ์

เรื่อง

การบริหารการพัฒนาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

ของ

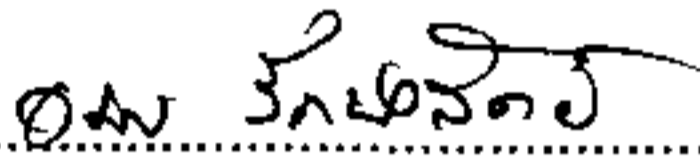
นายนพ ศรีบุญนาค

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม

หลักสูตรพัฒนบริหารศาสตรดุษฎีบัณฑิต

เมื่อวันที่ ...10..... เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2540

ประธานกรรมการวิทยานิพนธ์

(ศ.ดร. ออมร รักษาสัตย์)

กรรมการวิทยานิพนธ์

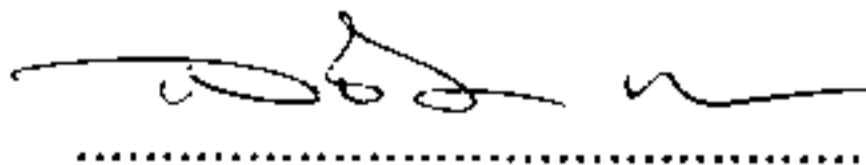
(รศ.ดร. วินิต ทรงประทุม)

กรรมการวิทยานิพนธ์

(รศ.ดร. จินดาลักษณ์ วัฒนสินธุ์)

กรรมการวิทยานิพนธ์

(รศ.ดร. พิชิต พิทักษ์เทพสมบัติ)

กรรมการวิทยานิพนธ์

(รศ.ดร. ประกอบ คู่ปรัดน์)

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การบริหารการพัฒนาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน
ชื่อผู้วิจัย	นายนพ ศรีบุญนาค
สาขาวิชาเอก	การบริหารการพัฒนา
ปีการศึกษา	2540

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การบริหารการพัฒนาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน มุ่งที่จะวิเคราะห์และประเมินการบริหารของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนของไทยว่า มีลักษณะที่สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศและสังคมไทยหรือไม่อย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย มีดังนี้คือ

- (1) เพื่อศึกษาหาแนวทางของการบริหารการพัฒนาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในลักษณะสากล
- (2) เพื่อวิเคราะห์นโยบายอุดมศึกษาเอกชนและนโยบายการช่วยเหลือของรัฐต่อภาคเอกชนของไทย
- (3) เพื่อวิเคราะห์และประเมินลักษณะการบริหารงานของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนของไทยว่าสอดคล้องกับแนวทางของการบริหารการพัฒนาอุดมศึกษามากน้อยเพียงใด และ
- (4) เพื่อศึกษาแนวทางปรับปรุงการบริหารของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนของไทยให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาประเทศไทยมากยิ่งขึ้น

การรวบรวมข้อมูลในการวิจัยมี 3 วิธีด้วยกันคือ

- (1) การรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร
- (2) การรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ และ
- (3) การรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้แนวทางวิเคราะห์ตามตัวแบบเชิงอนุมาน (Deductive Model of Analysis) และการวิเคราะห์เชิงปริมาณเข้ามาดำเนินการด้วย ทั้งนี้ก็เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ผลการวิจัย

ผลการวิจัย พบว่า

1. สถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีส่วนสำคัญในการบริหารการพัฒนาในประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการพัฒนาบุคคล โดยการให้การศึกษาระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษา สามารถผลิตบัณฑิตสาขาวิชาต่าง ๆ ออกไปรับใช้ประเทศชาติและสังคมได้เป็นจำนวนมาก สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย นอกจากนี้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนยังสามารถดำเนินการวิจัย การบริการวิชาการ และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมได้ด้วย ถึงแม้ว่าภารกิจหรือบทบาทสามด้านหลังนี้ยังไม่โดดเด่นเท่ากับภารกิจหรือบทบาทด้านการผลิตบัณฑิตหรือการเรียนการสอนก็ตาม
2. การบริหารของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนยังไม่ใช้ลักษณะของ "การบริหารการพัฒนา" (Development Administration) อย่างแท้จริง ผลวิจัยชี้ชัดว่า ระบบบริหารหรือกระบวนการบริหารบางด้านของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ยังไม่สอดคล้องกับหลักการหรือแนวทางของการบริหารการพัฒนาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในลักษณะสากล
3. ประสิทธิภาพผลสูงสุดในการบริหารงานของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนตามเป้าหมายของแต่ละสถาบันจะเกิดขึ้นได้ ขึ้นอยู่กับความสามารถในการผสมผสานแนวคิดหรือทฤษฎีว่าด้วยการบริหารการพัฒนา และการบริหารอุดมศึกษาเข้าด้วยกันและใช้แนวคิดที่ผสมผสานนั้นในการบริหารงาน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับทบวงมหาวิทยาลัย

ทบวงมหาวิทยาลัยอาจดำเนินการช่วยเหลือสนับสนุนอุดมศึกษาเอกชน ดังต่อไปนี้

- 1.1 ควรปรับปรุงการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดตั้งและการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนให้ประชาชน ได้รับรู้หรือรับทราบอย่างถูกต้องและครบถ้วน ทั้งนี้ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนและประชาชนโดยตรง
- 1.2 ควรหามาตรการส่งเสริมการร่วมมือประสานงานระหว่างทบวงมหาวิทยาลัยและสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในลักษณะของการบริหารแบบมีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น
- 1.3 ควรสนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนสามารถหาแหล่งเงินทุนใหม่ ๆ เพื่อการจัดตั้งและดำเนินงานของสถาบันฯ นอกเหนือจากการจัดสรรเงินกองทุนเพื่อการศึกษา โดยคิดอัตราดอกเบี้ยต่ำที่ทบวงฯดำเนินการมาแล้ว

1.4 ควรดำเนินการปรับปรุงหลักเกณฑ์หรือพัฒนาแนวทางใหม่ ๆ สำหรับการประกันคุณภาพและการประเมินคุณภาพการจัดการอุดมศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรดำเนินการอย่างเป็นระบบครบวงจร กล่าวคือ มุ่งเน้นด้านปัจจัยนำเข้า (inputs) กระบวนการบริหาร (process) และคุณภาพของผลผลิต (outputs) ของระบบอุดมศึกษาและอุดมศึกษาเอกชน

1.5 ควรสนับสนุนให้มีการแข่งขันระหว่างสถาบันอุดมศึกษา ไม่ว่าจะ เป็นระหว่างสถาบันอุดมศึกษาของรัฐกับสถาบันอุดมศึกษาเอกชน สถาบันอุดมศึกษาเอกชนด้วยกันเอง และสถาบันอุดมศึกษาของรัฐด้วยกันเอง ทั้งนี้ก็เพื่อที่จะพัฒนาคุณภาพของการบริหารงานของสถาบันอุดมศึกษาอันจะเป็นประโยชน์ต่อประเทศและสังคมโดยรวม

1.6 ควรสนับสนุนให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนช่วยเหลือตนเองทั้งทางด้านวิชาการและการบริหารมากยิ่งขึ้น

1.7 ควรสนับสนุนให้ภาคเอกชนและสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเข้ามามีส่วนในการกำหนดนโยบายด้านอุดมศึกษาอย่างจริงจัง และจริงจังมากขึ้น

1.8 ควรมุ่งเน้นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนในทุกด้านมากขึ้น

1.9 ควรทบทวน ตรวจสอบ และปรับปรุงกฎหมาย หลักเกณฑ์ หรือมาตรฐานต่าง ๆ ที่ทบวงฯ กำหนดขึ้นมาใช้กับสถาบันอุดมศึกษาเอกชน เพื่อให้สอดคล้องกับกระแสการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ของประเทศและของโลกมากยิ่งขึ้น โดยมุ่งประโยชน์ของประชาชนหรือสังคมเป็นสำคัญ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

สถาบันอุดมศึกษาเอกชนควรปรับปรุงการบริหารของสถาบันฯ ดังต่อไปนี้

2.1 ควรมุ่งสร้าง สรรหา และพัฒนาอาจารย์ประจำของสถาบันฯ อย่างจริงจัง ไม่คิดแต่จะใช้อาจารย์พิเศษจากภายนอกเพียงอย่างเดียวเท่านั้น

2.2 ควรสนับสนุนให้อาจารย์ประจำของสถาบันฯ พัฒนาตนเองทางวิชาการในทุกรูปแบบ เพื่อให้สามารถปฏิบัติภารกิจอุดมศึกษาได้อย่างครบถ้วน

2.3 ควรปรับปรุงการบริหารค่าตอบแทนของสถาบันฯ ให้สามารถดึงดูดผู้มีคุณวุฒิและประสบการณ์จากภายนอกเข้ามาร่วมงาน สามารถรักษานักวิชาการหรืออาจารย์ประจำให้คงอยู่ทำงานในสถาบันฯ และให้สามารถจูงใจบุคลากรหรืออาจารย์ประจำให้ทำงานอย่างเต็มกำลังความสามารถ

2.4 ควรปรับปรุงหรือพัฒนาหลักสูตรใหม่ให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศชาติ และสังคมมากยิ่งขึ้น

2.5 ควรเปิดโอกาสให้บุคลากรหรืออาจารย์ประจำมีส่วนเป็นเจ้าของกิจการโดยการถือหุ้น ของสถาบันฯ

2.6 ควรพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารเพื่อการบริหารของสถาบันฯ ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2.7 ควรเน้นการให้บริการอุดมศึกษาแบบครบวงจร

2.8 ควรปรับปรุงโครงสร้างหรือกฎระเบียบต่าง ๆ ในสถาบันฯ ให้มีความคล่องตัวและ ครอบคลุมภารกิจของสถาบันอุดมศึกษาในลักษณะสากลได้มากยิ่งขึ้น

2.9 ควรสนับสนุนหรือส่งเสริมให้มีการพัฒนาพฤติกรรม ค่านิยมและทัศนคติของ ผู้บริหาร บุคลากร และอาจารย์ ให้เป็นไปในทิศทางหรือแนวทางการบริหารการพัฒนาอุดมศึกษามากยิ่งขึ้น

2.10 ควรศึกษาแนวทางหรือปัจจัยแห่งความสำเร็จ (success factors) ของสถาบันอุดม ศึกษาเอกชนในประเทศต่าง ๆ อาทิ สหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่น เพื่อปรับประยุกต์ (benchmarking) เป็นแนวทาง การดำเนินงานของสถาบันฯ ในอนาคต

2.11 ควรประยุกต์ใช้ทฤษฎีและแนวคิดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิ ทฤษฎีและแนวคิดที่ช่วย การพัฒนาประเทศ การบริหารการพัฒนา ทฤษฎีองค์การ การบริหารอุดมศึกษา ตลอดจนประยุกต์ใช้แนวคิด หรือเทคนิคการบริหารต่าง ๆ ต่อไปนี้

- Total Quality Management
- Reengineering
- Downsizing
- Privatization

Title : **Development Administration of Private Higher Education Institutions**
Researcher : **Mr. Nop Sriboonnark**
Major : **Development Administration**
Academic Year : **1997**

Abstract

This study of the "Development Administration of Private Higher Education Institutions" is directly related to the various administrative structures of Private Higher Education Institutions of Thailand (PHEIT) and was conducted in order to analyze and evaluate whether their administrative structures and procedures are consistent with current theories of development administration and the goals of national development.

The study was conducted with the following specific objectives:

- 1) to study the general approach of development administration of private higher education institutions;
- 2) to analyze the public policies concerning private higher education in Thailand;
- 3) to analyze and evaluate the administrative structures, procedures and organizational behavior of private higher education institutions and determine whether they are consistent with the development administration-as defined within-and, if so, how they are;
- 4) to study and propose recommendations for the administrative development of PHEIT;

The researcher used the following three study methods to collect data:

- 1) documentary;
- 2) in-depth interview, and;
- 3) the questionnaire methods.

The deductive model of analysis was used to analyze the data and the researcher also used quantitative analysis in order to achieve the research objectives outlined above.

Major Findings :

The results of the study are summarized as follows:

1) The PHEIT have participated in the process of development administration in Thailand, especially, in human resources development, both at the undergraduate and graduate levels. They have produced a great deal of highly qualified men and women. However, they have not had much success in the areas of research, academic services provided to the community, nor in the preservation of Thai culture and arts.

2) The administrative systems of PHEIT are not really "Development Administration". The research results clearly indicate that some administrative processes of private higher education institutions are inconsistent with the concepts and/or approaches of general development administration of private higher education institutions.

3) The highest level of effectiveness of PHEIT-applied to each institutional goal depends on the ability to integrate and use the concepts and theories of "Development Administration" and "Higher Educational Administration".

Recommendations :**1) Recommendations to the Ministry of University Affairs:**

1.1 Improvement of information collection and distribution, as well as public relations strategies; especially, concerning the establishment and operation of private higher education institutions in order to benefit both the public and PHEIT.

1.2 Determine the appropriate measures to improve coordination between the Ministry of University Affairs and PHEIT in the manner of participative management.

1.3 Support PHEIT by locating new financial resources for the establishment and operation of PHEIT.

1.4 Improve the criteria and develop new approaches for quality assurance and performance appraisal of PHEIT.

1.5 Encourage competition among higher education institutions in Thailand.

1.6 Encourage PHEIT to develop self-help strategies.

1.7 Invite the private sector and PHEIT to participate in the process of higher educational policy formulation.

1.8 Assure equitable treatment of both public and private higher education institutions.

1.9 Review the rules, regulations, standards, and criteria of the process of private higher educational policy implementation.

2) Recommendations for PHEIT:

2.1 Create personnel development and recruitment approaches, for a "self help" policy of PHEIT.

2.2 Promote self-development of lecturers in various aspects in order that they can manage academic missions completely.

2.3 Improve the compensation administration of PHEIT in order to attract highly qualified academicians or individuals as well as to retain and motivate qualified lecturers of PHEIT.

2.4 Improve the current curricula and develop new curricula so that they are consistent with national and social needs.

2.5 Conduct a study to determine the feasibility of permitting personnel to receive and hold the stocks of PHEIT.

2.6 Develop a management information system in PHEIT.

2.7 Create "one-stop services" marketing policy in PHEIT.

2.8 Reorganize the structures, rules, and procedures of PHEIT.

2.9 Encourage the behavioral self-development of managerial and instructional personnel in the aspects described within.

2.10 Conduct a study of the strategies and factors of success of private higher education institutions in other countries such as Japan, the United States of America, etc. in order to acquire successful strategies and data for "benchmarking".

2.11 Apply the relevant concepts, theories, and techniques consistent with national development, development administration, organization theory, higher education administration, as well as the following specific techniques;

- Total Quality Management (TQM)
- Reengineering
- Downsizing
- Privatization

กิตติกรรมประกาศ

การดำเนินงานวิทยานิพนธ์นี้ ผู้วิจัยได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ และได้รับการสนับสนุนข้อมูลจากสำนักกิจการอุดมศึกษาเอกชน ทบวงมหาวิทยาลัย สถาบันอุดมศึกษาเอกชน สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชน และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารอุดมศึกษาหลายท่าน

ผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างมากจากคณะกรรมการวิทยานิพนธ์ ซึ่งประกอบด้วยศาสตราจารย์ ดร.อมร รักษาสัตย์ ประธานกรรมการวิทยานิพนธ์และที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.วินิต ทรงประทุม รองศาสตราจารย์ ดร.จินดาลักษณ์ วัฒนสินธุ์ รองศาสตราจารย์ ดร.พิชิต พิทักษ์เทพสมบัติ และรองศาสตราจารย์ ดร.ประกอบ คุปรัตน์ กรรมการวิทยานิพนธ์ ที่ให้คำปรึกษาแนะนำอันเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานครั้งนี้

ผู้วิจัยได้รับการศึกษาอบรมด้วยดีจากบิดา มารดา และครูบาอาจารย์ทุกท่าน

ผู้วิจัยได้รับการส่งเสริม สนับสนุน และให้กำลังใจจากภรรยาและลูก ๆ ทุกคน

ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้